

Tko su poduzetnici u zelene tehnologije u Hrvatskoj.

Analiza sustava poticaja obnovljivih izvora energije u Hrvatskoj, koju je na narudžbu Zelene akcije izradio DOOR, pokazala je da su poticajne cijene zelene energije trebale bolje pratiti smanjenje troškova investicije, a promjene koje je država radila bile su nedovoljne i nepravovremene. U praksi je velik dio financijskih poticaja završio u rukama malog broja poduzetnika a lokalne zajednice i pojedinci imali su slabo koristi od razvoja sustava OIE, što je dovelo do stvaranja negativne percepcije javnosti prema obnovljivoj energiji uopće i potrebi njezinog daljnjeg razvoja, što je zabrinjavajuće. Tzv. novi obnovljivi izvori godišnje proizvode 1,7 TWh električne energije i uživaju poticaje od 1,54 milijarde kuna jer proizvodnja iz OIE kontinuirano raste. DOOR je analizom došao do podataka da je od 51,5 MW instalirane snage u fotonaponu (ukupno 1.223 projekta) 16% instalirane snage u vlasništvu jedne fizičke osobe, dok ostatak uglavnom otpada na gradove, općine i ustanove. Kada je riječ o vjetroelektranama podaci u šarolikiji: 181 MW je u vlasništvu hrvatskih tvrtki, 129,2 MW je u vlasništvu njemačkih tvrtki, 107,2 MW u vlasništvu španjolskih, 42 MW u vlasništvu luksemburškog kapitala, 23 MW je u vlasništvu slovenske tvrtke dok je jedna vjetroelektrana snage 10 MW u vlasništvu četiri fizičke osobe iz Hrvatske i Nizozemske.

Autorica analize Maja Božičević Vrhovčak pojasnila je da je to rezultat činjenice da su hrvatski investitori zbog otežanog dolaska do kapitala prodavali projekte stranim tvrtkama koje su ih zbog jeftinijeg novca lakše financirale. "U Hrvatskoj je gotovo nemoguće dobiti financiranje s manje od 6% kamata", rekla je ona. Svi investitori u OIE koji dobivaju poticaje godišnje plaćaju koncesije vrijedne 170 milijuna kuna i to mahom u slabije razvijene općine, što je podatak koji se slabo naglašava i spominje a predstavlja važan izvor financiranja lokalne zajednice. U Hrvatskoj najveći rast zaposlenosti u sektoru OIE nosi biomasa. Računa se da 0,42% radne snage u našoj zemlji radi u sektoru OIE, dok je prosjek EU 0,54%, pri čemu Njemačka primjerice zapošljava više ljudi u fotonaponu od Španjolske, što je rezultat strateške odrednice države. DOOR naglašava da je za razvoj sektora prvi preduvjet usvajanje podzakonskih akata bez kojih je temeljni Zakon o OIE neprovediv. Trebalo bi ići na porezne olakšice i stvaranje tipskih projekata na temelju Zakona o gradnji, kako bi se olakšala instalacija fotonapona, a za budućnost bit će bitna revizija OPKK, odnosno bolji tretman obnovljivih izvora i definiranje prioriteta u Strategiji energetskog razvoja koja je u izradi. "Građani su i birači, koji određene odluke mogu kazniti ili nagraditi, zato je bitno dobiti podršku građana za obnovljivce", naglasila je Božičević Vrhovčak. DOOR-ova analiza napravljena je temeljem podataka koje objavljuje HROTE. Konzultant Edo Jerkić istaknuo je da je lani prvi puta jedan mirovinski fond uložio u projekt vjetroelektrana, a

istaknuto je i da postoji mogućnost da jedan od investitora u Hrvatskoj ponudi lokalnoj zajednici kroz crowdfunding da sudjeluju u projektu. Toni Vidan iz Zelene akcije rekao je da je se u EU očekuje da će 34% ukupno potrošene energije dolaziti iz obnovljivih izvora, a sramotnim je ocijenio činjenicu da Hrvatska politika i struka uopće nije reagirala na poruke EU povjerenika Maroša Šefčovića, koji je nedavno u Zagrebu istaknuo sektor OIE kao onaj koji bi od naše zemlje mogao napraviti regionalnog lidera.

Izvor: energetika-net